

ANALIZA E NDOTJES AKUSTIKE NË ZONAT BREGDETARE BASHKIA HIMARË

Janar 2022

Financuar nga Leviz Albania

Nga projekt i Agjencisë Zvicerane për Zhvillim dhe Bashkëpunim SDC

Përgatitur nga:
GJELBËRIMI 2000

Autore:
Dorina Shehaj, Eksperte

Adresa: Gumenicë-Vlorë

Ky botim u realizua në kuadër të projektit "Monitorimi i ndotjes akustike në zonat bregdetare" në bashkitë Vlorë dhe Himarë.

Mbështetur nga Lëviz Albania, zbatuar nga Milieukontakt Shqipëri në bashkëpunim me Institutin për Menaxhimin e Mjedisit dhe Territorit, Gjelbërimi 2000.

Mendimet dhe opinionet e shprehura në të i përkasin autorit dhe nuk përkojnë domosdoshmërisht me qëndrimet e Lëviz Albania.

Përmbajtja:

1. HYRJE	4
2. PËRMBLEDHJE	7
2.1 Objektivat e raportit	7
3. ELEMENTET E STUDIMIT DHE METODOLOGJIA	8
3.1 Të dhëna për Bashkinë Himarë.....	8
3.2 Metodologjia.....	9
4. QASJA DHE DETAJET E STUDIMIT	11
4.1 Informacioni që kanë qytetarët mbi nivelin e zhurmës.....	11
4.2 Ekspozimi ndaj zhurmës	11
4.3 Intervalet kohore më të zhurmshme	12
4.4 Efektet e zhurmës.....	13
4.4.1 Shqetësim dhe bezdisje.....	13
4.4.2 Sëmundje.....	13
4.5 Niveli i zhurmës.....	15
4.5.1 Sa shpesh dëgjojmë zhurmë?.....	15
4.5.2 Kur ka ndryshuar niveli i zhurmës?	15
4.6 Burimet e zhurmës.....	16
4.7 Reagimi qytetar ndaj zhurmës	17
4.8 Vendime dhe rregullore.....	17
4.9 Roli i medias	18
4.10 Roli i institucioneve.....	19
4.11 Zonat më të zhurmshme.....	20
5. KONKLUZIONE DHE REKOMANDIME	21
6. REFERENCA	23

Lista e Figurave

Figurë 1 Rreziqet shëndetësore të shkaktuara nga zhurmat në Europë

Figurë 2 Harta e Bashkisë Himarë

Figurë 3 Përbërja gjinore e të intervistuarve

Figurë 4 Sa informacion kanë qytetarët për nivelin e zhurmave

Figurë 5 Ekspozimi i qytetarëve ndaj zhurmës

Figurë 6 Shkalla e zhurmës gjatë intervaleve kohore

Figurë 7 Shqetësimet e shkaktuara tek qytetarët nga zhurma

Figurë 8 Sa ndikim ka zhurma në gjendjen shëndetësore

Figurë 9 Efekti i ndikimit të zhurmës tek të intervistuarit

Figurë 10 Intensiteti i zhurmës krahasuar me periudhat e mëparshme

Figurë 11 Ndryshimet e zhurmës sipas perceptimit qytetar

Figurë 12 Burimet e zhurmës

Figurë 13 Sa të shpeshta janë ankesat qytetare drejtuar organeve vendore

Figurë 14 A kanë informacion për rregulloren e ndotjes akustike qytetarët

Figurë 15 Raportimi në media i problemit të zhurmës

Figurë 16 Perceptimi qytetar në lidhje me rolin e institucioneve në menaxhimin e zhurmës

Figurë 17 Zonat më të zhurmshme

Figurë 18 Burimet e ndotjes akustike

1. HYRJE

Sipas Direktivësi së BE-së për Menaxhimin e Zhurmës në Mjedis, e njësuar edhe nga Ligji nr. 9774, datë 12.07.2007, “Për Vlerësimin dhe Administrimin e Zhurmës në mjedis”, zhurma përcaktohet si “një tingull i padëshiruar ose i dëmshëm, i shkaktuar nga veprimtaria njerëzore, duke përfshirë zhurmën e shkaktuar nga mjetet e transporti, trafiku rrugor, trafiku hekurudhor, trafiku ajror dhe nga veprimtaritë industriale”. Në momentin që në mjedis ka shumë zhurmë, tej një niveli të caktuar, atëherë kemi të bëjmë me ndotje akustike.

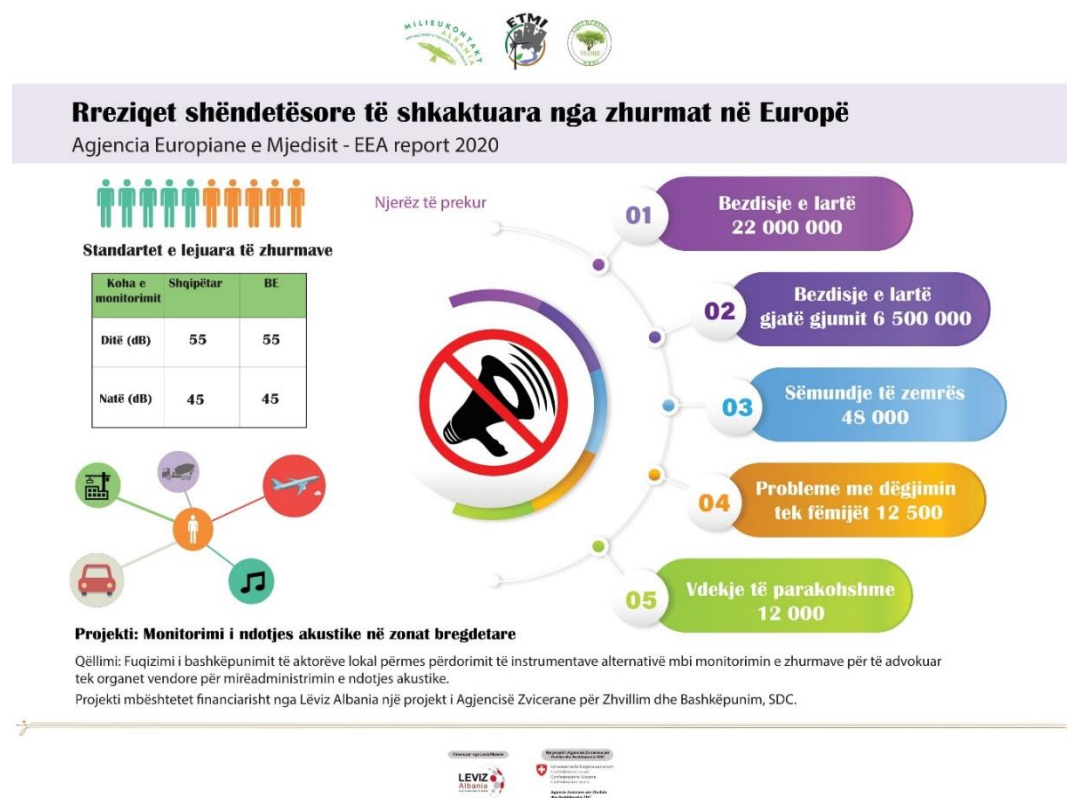
Ndër vite ndotja akustike është nënvlerësuar si problem mjedisor për shkak të faktit se ne nuk mund ta shohim, nuhasim apo shijojmë. Zhurma përkufizohet nga Organizata Botërore e Shëndetësisë si *zhurma e emetuar* nga të gjitha burimet, përveç zhurmës në vendin e punës industriale. “Zhurma e komunitetit përfshin burimet kryesore të trafikut rrugor, hekurudhor dhe ajror, industrinë, ndërtimet, punët publike dhe fqinjësinë” (OBSH, 1999). Duke qenë se zhurma po bëhet gjithnjë e më shumë një shqetësim për mbarë njerëzimin janë bërë përpjekje të vazhdueshme për reduktimin e saj, kryesisht gjatë dekadave të fundit, pasi deri në fund të viteve 1970 zhurma konsiderohej thjesht si “shqetësim” jo një problem mjedisor.

Megjithatë, përfitimet e këtyre përpjekjeve kanë qenë afatshkurtra për shkak të rritjes së vëllimeve të trafikut (nga të gjitha mënyrat) për periudha më të gjata të ditës dhe të mbrëmjes. Gjithashtu, rritja e popullsisë ka sjellë një ekspozim më të madh të një pjese më të madhe të popullsisë ndaj niveleve të rritura të zhurmës. Zhurma duhet të njihet si një kërcënim i madh për mirëqenien njerëzore dhe, sipas OBSH-së, ka lidhje të drejtpërdrejtë midis zhurmës dhe shëndetit. Ndotja akustike mund të dëmtojë shëndetin fiziologjik dhe psikologjik. Presioni i lartë i gjakut, sëmundjet e lidhura me stresin, ndërprerja e gjumit, humbja e dëgjimit dhe produktivitetit janë problemet që lidhen me ndotjen akustike.

Ndotja akustike mund të shkaktojë gjithashtu humbje të kujtesës, depresion të rëndë dhe sulme paniku. Në këtë punim është bërë një studim i gjendjes aktuale të ndotjes akustike në zonat bregdetare në bashkinë Himarë.

Himara duke qenë një qytet i vogël dhe i mbingarkuar në sezonin e verës, krijon probleme

kronike që lidhen me ndotjen akustike. Qyteti po zhvillohet me shpejtësi; gjithnjë e më shumë automjetet po përdoren rregullisht, po shtohen ambjente shërbimi dhe argëtimi për turistët, gjë që shton nivelin e zhurmës në qytet dhe krijon shumë probleme shëndetësore. Duke qenë se zhurma po rritet dita-ditës në këtë qytet, kjo situatë duhet analizuar dhe kontrolluar, në mënyrë që të mos të krijohen rreziqe për shëndetin.

Figurë 1 Rreziqet shëndetësore të shkaktuara nga zhurmat në Europë, ©Autori

2. PËRMBLEDHJE

Ndotja akustike është kthyer në një problem të madh në qytetet e mbarë botës. Këtij fenomeni nuk mund t'i shpëtojnë dot as qytetet tona. Nëpërmjet këtij projekti kemi marrë në konsideratë specifikisht zonat bregdetare, të cilat janë zonat më të ekspozuara ndaj zhurmave; kryesisht përgjatë sezonit turistik. Referuar problematikave si: mungesa e planeve vendore të veprimit mbi zhurmën, mungesa e monitorimit të vazhdueshëm të niveleve të zhurmave, mungesa e kontrolleve të ushtruara mbi veprimtaritë që gjenerojnë zhurma dhe mungesa e transparencës. Ne si shoqëri civile, synojmë që të adresojmë sa më qartë dhe të imponojmë pasqyrim korrekt të situatës reale mjedisore në këtë qytet. Kjo do të realizohet nëpërmjet ndërgjegjësimit të komunitetit, biznesit dhe institucioneve vendore, duke i nxitur që të marrin përsipër përgjegjësitë, si dhe t'i përmbushin ato.

Raporti zhvillohet në kuadër të projektit *“Monitorimi i ndotjes akustike në zonat bregdetare”* në bashkitë Vlorë dhe Himarë, i cili do të zbatohet përgjatë periudhës tetor 2021-dhjetor 2022.

Ky raport ka si qëllim analizimin dhe interpretimin e informacionit mbi perceptimin e komuniteteve lokal mbi nivelin e zhurmave në zonat bregdetare në Bashkinë Himarë.

2.1 Objektivat e raportit

- **Identifikimi i gjendjes aktuale të ndotjes akustike gjatë sezonit turistik.**
- **Ndërgjegjesimi i qytetarëve mbi problematikat që shkaktojnë zhurmat në mjedis.**

3. ELEMENTET E STUDIMIT DHE METODOLOGJIA

3.1 Të dhëna për Bashkinë Himarë

Zona që është marrë në studim i referohet ndarjes më të fundit territoriale. Në 31 korrik 2014, me vendim të Parlamentit Shqiptar, u miratua organizimi i ri administrativo-territorial në bazë të ligjit 115/2014 “Për ndarjen administrativo- territoriale të njësive të qeverisjes vendore në Republikën e Shqipërisë”.

Bashkisë së Himarës iu bashkua edhe pjesa e ish-komunës Horë-Vranisht. Ajo shtrihet në jug të vendit përgjatë bregut të Jonit dhe në malet e Labërisë. Bashkia ndahet në dy territore shumë të ndryshme nga njëra-tjetra: Zona bregdetare dhe Zona e ish-komunës Horë-Vranisht, një zonë e thyer malore e cila aktualisht nuk është lidhur ende me qendrën e Bashkisë me rrugë moderne të drejtpërdrejtë. Ka një sipërfaqe me gjatësi 50 km dhe gjerësi rreth 10 km. Himara karakterizohet nga klimë mesdhetare.

Është një bashki e pasur me burime ekonomike, të përqendruar në turizëm, peshkim, ullishte dhe më pak në blegtori. Resurset bujqësore dhe blegtorale të zonës janë shumë pak të shfrytëzuara për shkak të largimit masiv të popullsisë

Figurë 2 Harta e Bashkisë Himarë,

apo tërheqjes së pjesës së mbetur në aktivitete, me më shumë të ardhura si p.sh. turizmi.

Sipas Censurit të vitit 2011 Himara ka 7,818 banorë, ndërsa sipas Regjistrimit Civil kjo bashki numëron 27,056 banorë. Me sipërfaqe prej 571.94 km², densiteti i popullsisë në bazë të censurit rezulton 13.7 banorë/km² ndërsa sipas regjistrimit civil, densiteti është 47 banorë/km².

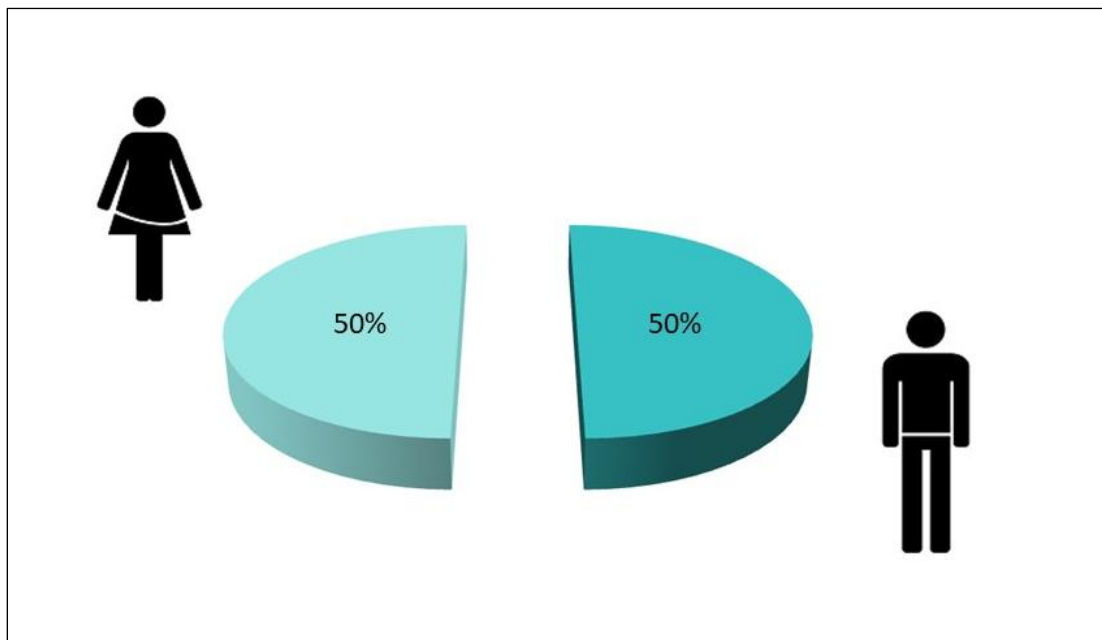
Sa i përket ndotjes akustike për këtë bashki nuk kemi asnjë të dhënë zyrtare. Referuar Ligjit nr. 9774, datë 12.07.2007 “Për Vlerësimin dhe administrimin e zhurmës në mjedis” i ndryshuar, matja e ndotjes akustike është përgjegjësi e Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit dhe Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, institucioneve të tyre të varësisë (respektivisht AKM, ISHMPUT dhe ISHP). Sipas të dhënave zyrtare të të publikuara nga INSTAT, Agjencia Kombëtare e Mjedisit nuk ka realizuar asnjë matje të ndotjes akustike për Bashkinë Himarë.

3.2 Metodologjia

Ky raport është realizur duke marrë në shqyrtim mbledhjen dhe analizimin e të dhënave, të siguruar nga plotësimi i 500 pyetësorëve në bashkinë Himarë. Pyetësori është ndërtuar në formë të tillë që të mbledh të dhëna për: shpeshtësinë e zhurmës dhe intervalet kohore në të cilat zhurma është më e pranishme; efektet që jep në shëndetin e njeriut prania e zhurmës; nësa ka pasur ndryshim të nivelit të zhurmës vitet e fundit; burimet kryesore të zhurmës; a ka rregullore për zhurmat bashkia ku jetojnë; sa të informuar janë banorët se cilët janë institucionet përgjegjëse për marrjen e masave për minimizimin e zhurmës dhe nëse kanë ose jo besim te këto institucione; sa e ndjeshme është media kundrejt këtij fenomeni; kush janë zonat me të ekspozuara ndaj zhurmës gjatë sezonit të verës dhe pjesës tjetër të vitit.

Plotësimi i pyetësorëve në Bashkinë Himarë u realizua përgjatë muajve nëntor-dhjetor 2021. Anketimi kishte në fokus target grupin e qytetarëve himariotë mbi 15 vjeç. Duke ju referuar këtij fakti target grupi i pyetur ka një shpërndarje të larmishme 15- 88 vjeç.

Përsa i përket gjinisë 50% e të anketuarve janë femra dhe 50% janë meshkuj.

Figurë 3 Përbërja gjinore e të intervistuarve

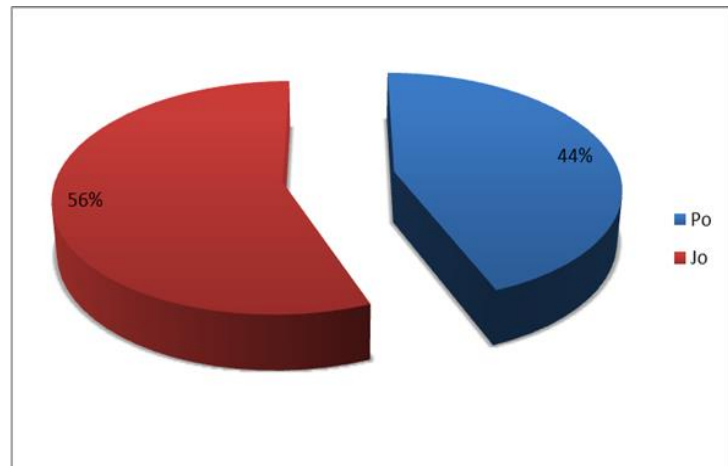
Vlen të përmendet se zgjedhja e të anketuarve është rastësore dhe se rezultati është objektiv dhe i besueshëm, i punuar me mjaft seriozitet nga ana e personave përgjegjës për realizimin e këtij aktiviteti. Personat e përzgjedhur për plotësimin e pyetësorit janë bashkëpunorë të organizatës në aktivitete të ndryshme që organizata realizon. Anketuesit janë orientuar nga specialistja e hartimit të pyetësorit, për mënyrën se si do të realizohej plotësimi i tij. Plotësimi i pyetësorit është realizuar në terren, duke u fokusuar në lagjet dhe rrugët kryesore, si dhe pranë institucioneve arsimore dhe vendore.

4. QASJA DHE DETAJET E STUDIMIT

4.1 Informacioni që kanë qytetarët mbi nivelin e zhurmës

Në shumë materiale studimore dhe monitoruese ka mungesë informacioni nga ana e qytetarëve përse i përket nivelit të zhurmës në zonat ku banojnë. Këtë gjë e tregon qartë dhe rezultati i përfutur nga plotësimi i pyetësorëve në Bashkinë Himarë. Duke u bazuar tek të dhënat e përfutura, informacioni që kanë banorët mbi nivelin e zhurmës është i kufizuar, 56% kanë pranuar se nuk kanë dijeni për nivelin e zhurmës në zonën ku banojnë.

Ky fakt duhet të shërbejë për më tej në hartimin e paketave të informimit dhe edukimit mbi efektet negative që shkaktojnë zhurmat në popullatë.

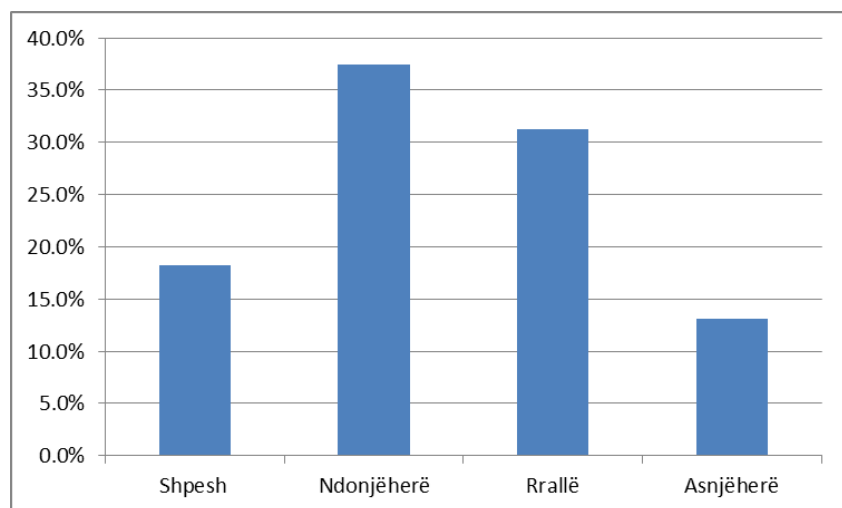

Figurë 4 Sa informacion kanë qytetarët për nivelin e zhurmave

4.2 Ekspozimi ndaj zhurmës

Është një fakt që njihet botërisht, të gjithë NE prodhojmë tinguj. Megjithatë, niveli dhe frekuenca e tingullit e shndërron atë në zhurmë, e cila konsiderohet e padëshiruar ose e dëmshme për njerëzit. Duke

marrë parasysh perceptimin e zhurmës nga banorët e Himarës, 13.1% e tyre nuk e konsiderojnë veten të ekspozuar ndaj zhurmës, çka do të thotë se 86.9% janë të ekspozuar ndaj zhurmës (shpesh, ndonjëherë apo rrallë).

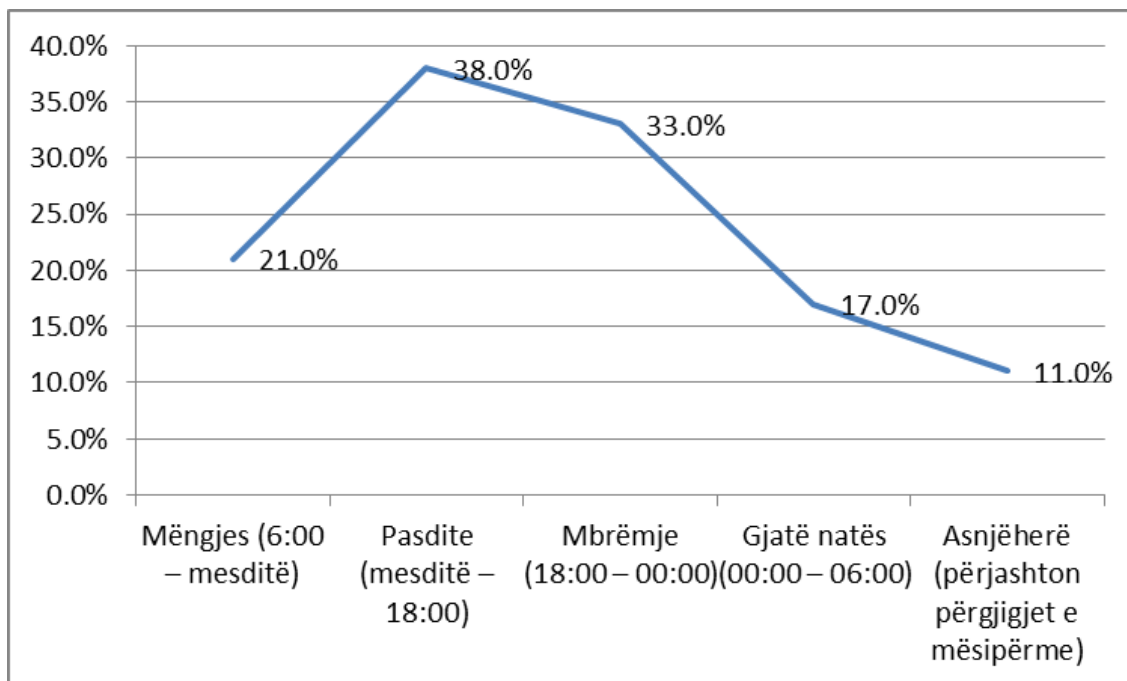

Figurë 5 Ekspozimi i qytetarëve ndaj zhurmës

Nëse një popullsi e caktuar ekspozohet ndaj zhurmës, për shumë njerëz ajo fillon të bëhet e “dukshme” dhe më pas fillojnë të shfaqen efekte sociale dhe ato të sjelljes tek banorët. Këto efekte janë shpesh të ndërlikuara, delikate (të vështirë për t’u konstatuar) dhe indirekte. Efektet shoqërore dhe ato të sjelljes përfshijnë: ndryshimet në stilin e jetesës, ndryshimet negative në stilin e sjelljes, ndryshimet negative në treguesit social dhe ndryshimet në humor.

4.3 Intervalet kohore më të zhurmshme

Rezultatet e nxjerra në intervalin e kohës, gjatë së cilës dëgjohej më shumë zhurmë treguan se shumica e individëve (38%) i perceptojnë burimet e zhurmës përgjatë pasdites (mesditë - 18:00). Vlen të konsiderohet dhe mbrëmja (18:00 – 00:00) ku (33%) e të pyeturve janë përgjigjur se gjatë këtij harku kohor ka zhurmë. Vetëm 11% e të anketuarve shprehën se nuk ka zhurmë gjatë 24 orëve. Në përzgjedhjen e alternativave të kësaj pyetje të intervistuarit kishin mundësinë të zgjidhnin më shumë se një interval kohor.

Figurë 6 Shkalla e zhurmës gjatë intervaleve kohore

4.4 Efektet e zhurmës

4.4.1 Shqetësim dhe bezdisje

Bezdisja shpesh përshkruhet si një qëndrim i përgjithësuar negativ kundrejt ekspozimit ndaj zhurmës ose, nëse përcaktohet në termat e sjelljes, thuhet se një zhurmë është e bezdisshme nëse personi përpiqet ta shmangë atë.

Në anketim 35% e qytetarëve pohuan se ndiejnë zemërim në momentin kur janë të ekspozuar ndaj ndotjes akustike dhe mes tyre 31% ndiheshin shumë të shqetësuar. Nga pyetësorët vërehet se ka

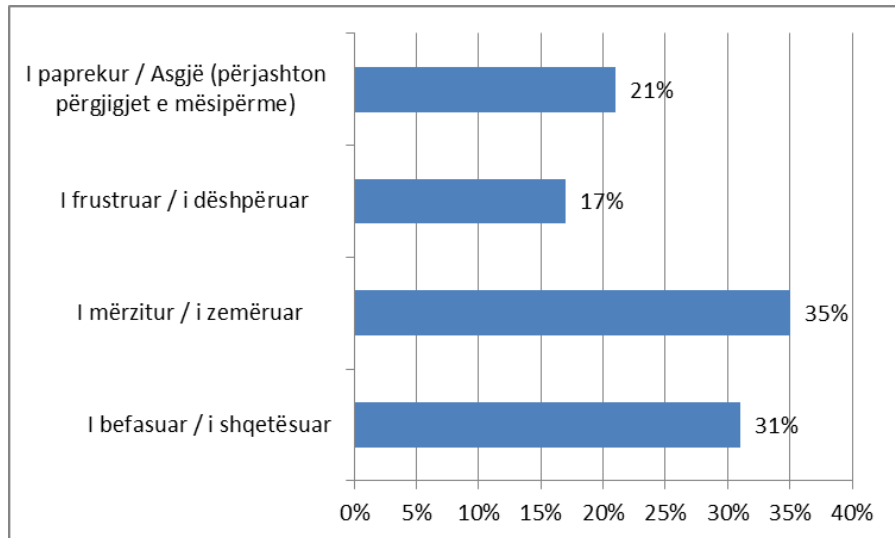

Figure 7 Shqetësimet e shkaktuara tek qytetarët nga zhurma

një lidhje të drejtpërdrejt midis ekspozimit dhe raportit të bezdisjes.

4.4.2 Sëmundje

Zhurma ushtron ndikimet e saj në cilësinë e jetës së popullatës jo vetëm nëpërmjet ndërhyrjeve në aktivitetet normale njerëzore por edhe ndryshimeve në gjendjen shëndetësore. Rezultat i cili ka dalë dhe nga analizimi i pyetësorëve, tregon se shumica e të intervistuarve (75%) e konsideronin zhurmën jo vetëm si një problem që shkakton

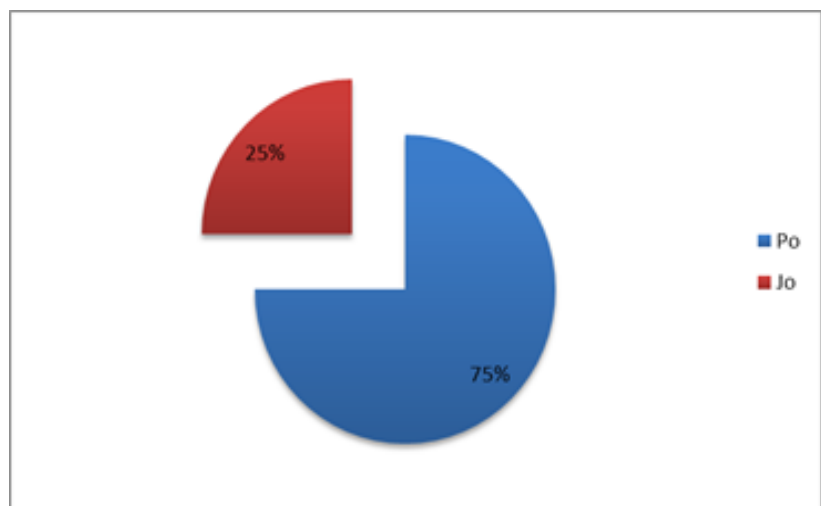
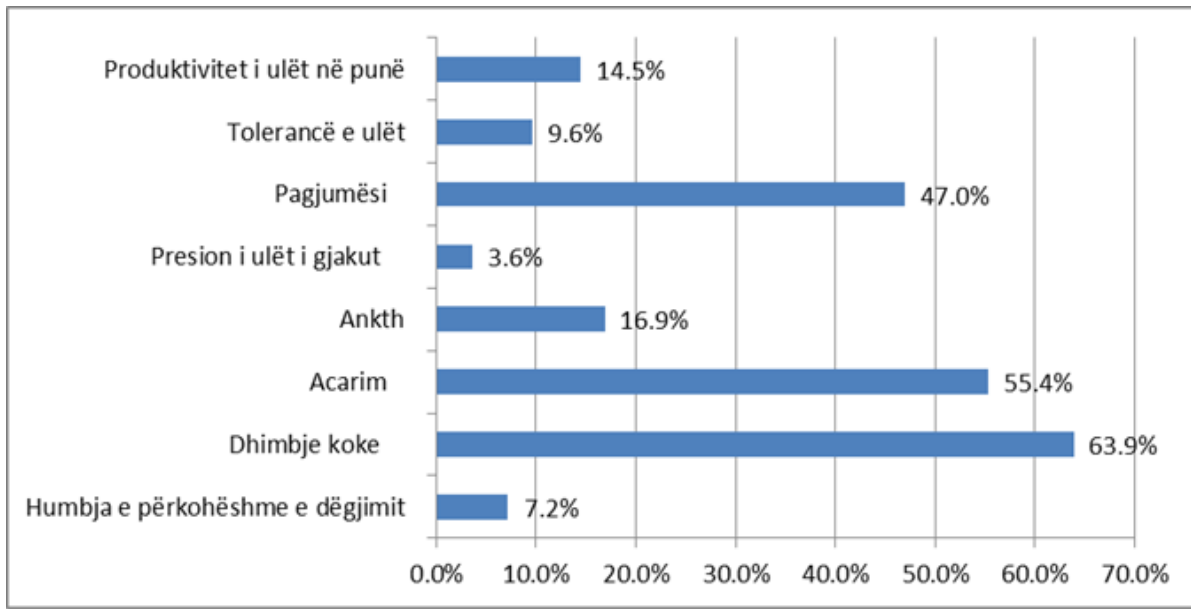

Figure 8 Sa ndikim ka zhurma në gjendjen shëndetësore

bezhdisje, por besonin se ekspozimi ndaj saj mund të shkaktojë ose përkeqësojë gjendjen shëndetësore.

Figurë 9 Efekti i ndikimit të zhurmës tek të intervistuarit

Mund të jetë e lehtë të mendosh se zhurma nuk është një çështje serioze shëndetësore, në fund të fundit, është thjesht zhurmë. Nuk do të na vrasë... apo jo? Epo, ndoshta...

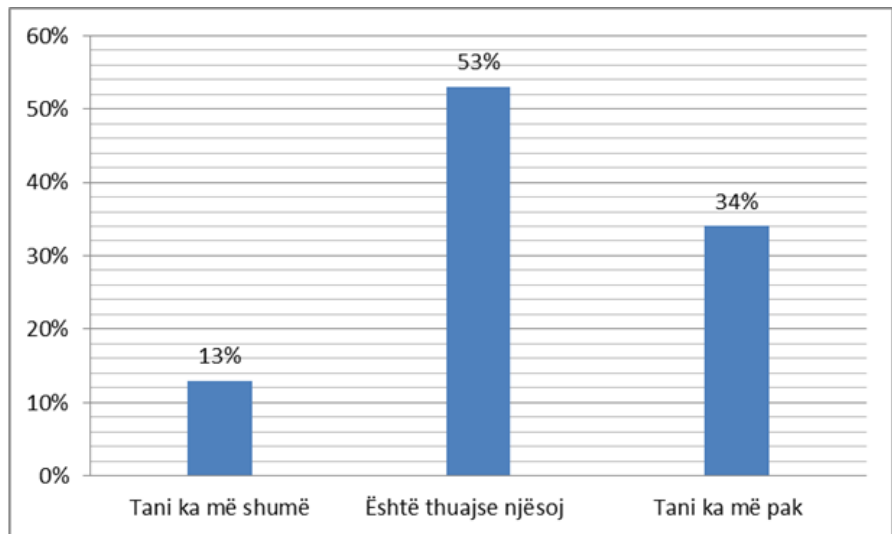
Ekspozimi ndaj zhurmës së zgjatur ose të tepërt është treguar se shkakton një sërë problemesh shëndetësore duke filluar nga stresi, përqëndrimi i dobët, humbja e produktivitetit në vendin e punës, vështirësitë e komunikimit dhe lodhja nga mungesa e gjumit, deri te çështjet më serioze si sëmundjet kardiovaskulare, tringëllimë në veshë dhe humbje dëgjimi. Pjesa më e madhe e të intervistuarve shprehen se zhurma shkakton një sërë problemesh shëndetësore ku (63.9%) e tyre janë përgjigjur se shkakton dhimbje koke, (55.4%) acarim, (47%) pagjumësi dhe më pak mendojnë se shkakton ankth, produktivitet të ulët në punë, humbje të përkohëshme të dëgjimit dhe presion të ulët të gjakut.

4.5 Niveli i zhurmës

4.5.1 Sa shpesh dëgjojmë zhurmë?

Efekti i bezdisjes së banorëve në Himarë shpesh pëson luhatje të konsiderueshme: shumë prej tyre i nënshtrohen bezdisjes së rastësishme, jo të përsëritur dhe jo të përditshme, por megjithatë, shpesh e ruajnë atë, një kujtim të gjallë. Mendohet se në raste të tilla, individit, të paktën fiziologjikisht, mund të neutralizojë efektet e mundshme të dëmshme që mund të ketë nisur nga ngjarja e zhurmshme. Ka edhe nga ata banorë, të cilët i nënshtrohen vazhdimisht një bezdie. Kjo kategori vuan ndikimin e këtij stresi përgjithmonë në jetën e tyre dhe shëndeti ju cënohet në mënyrë të pashmangshme.

Në grafikun e mëposhtëm po paraqesim rezultatet e përgjigjeve të marra nga të anketuarit e Bashkisë Himarë, ku për 53% të tyre, shpeshtësia e zhurmës nuk ka pësuar ndryshim ndërsa për 34% ajo është ulur. Vetëm 13% e të anketuarve tani dëgjojnë më shpesh zhurmë.

Figurë 10 Intensiteti i zhurmës krahasuar me periudhat e mëparshme

4.5.2 Kur ka ndryshuar niveli i zhurmës?

Në rezultatet e marra përsa i përket intervalit kohor se kur kanë ndodhur ndryshimet e shpeshtësisë së zhurmës, një numër i madh (41%) kanë zgjedhur përgjigjen “Më shumë se dy vjet më parë” apo “Vitin e shkuar” (31%). Ky rezultat sipas komenteve të tyre lidhet ngushtë

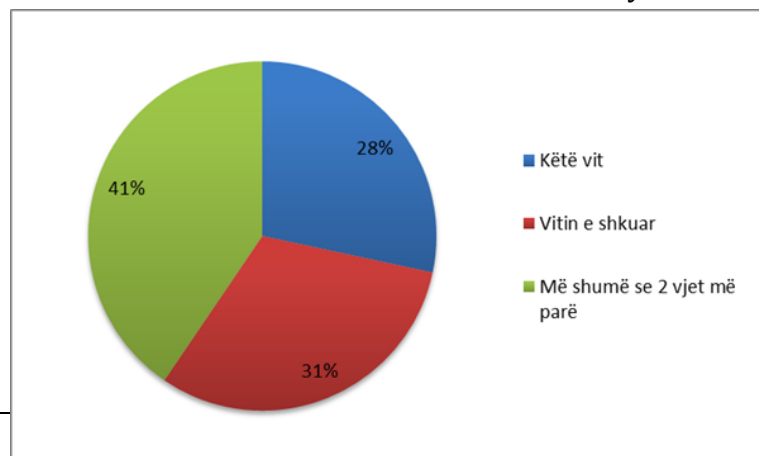

Figure 11 Ndryshimet e zhurmës sipas perceptimit qytetar

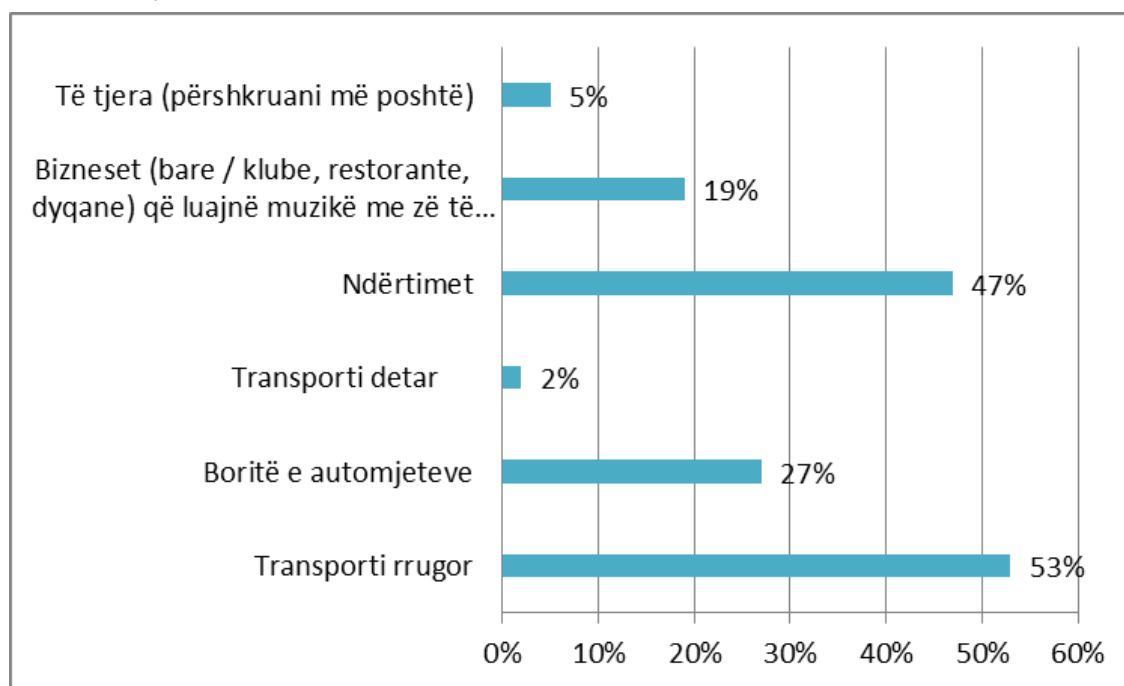
me situatën pandemike nga Covid-19, në të cilën gjendej vendi këto dy vitet e fundit.

4.6 Burimet e zhurmës

Burimet e zhurmave në zonat urbane janë të shumta, por në këtë anketim u morën në shqyrtim zhurmat e shkaktuara nga transporti rrugor, boritë e automjeteve, transporti detar (duke qenë se qyteti i Himarës është qytet bregdetar) aktivitetet e shërbimit social që gjenerojnë zhurma nëpërmjet muzikës (bare, restorante, pabe, disko) si dhe ndërtimet.

Gjithashtu të anketuarve ju dha mundësia të shtonin vetë ndonjë burim zhurme, që mund të mos ishte parashikuar. Në lidhje me shqetësimin e perceptuar për shkak të burimeve të zhurmës së lëvizshme 86.9% e të intervistuarve deklaruan se janë të shqetësuar nga të paktën një lloj burimi. Ndotësi më i madh përsa i përket zhurmave është transporti rrugor me 53% dhe si pasojë boritë e automjeteve me 27%. Gjithashtu ndërtimet zënë një vlerë prej 47%, ndërsa bizneset (bare/klube, restorante, dyqane) që luajnë muzikë me zë të lartë zënë vetëm 19%. Sipas të anketuarve që janë përgjigjur alternativës “Të tjera”, ata ndiejnë shqetësim nga zhurmat e komshinjëve, kamionin që mbledh mbeturinat dhe makinat që mbajnë volumin e muzikës të lartë.

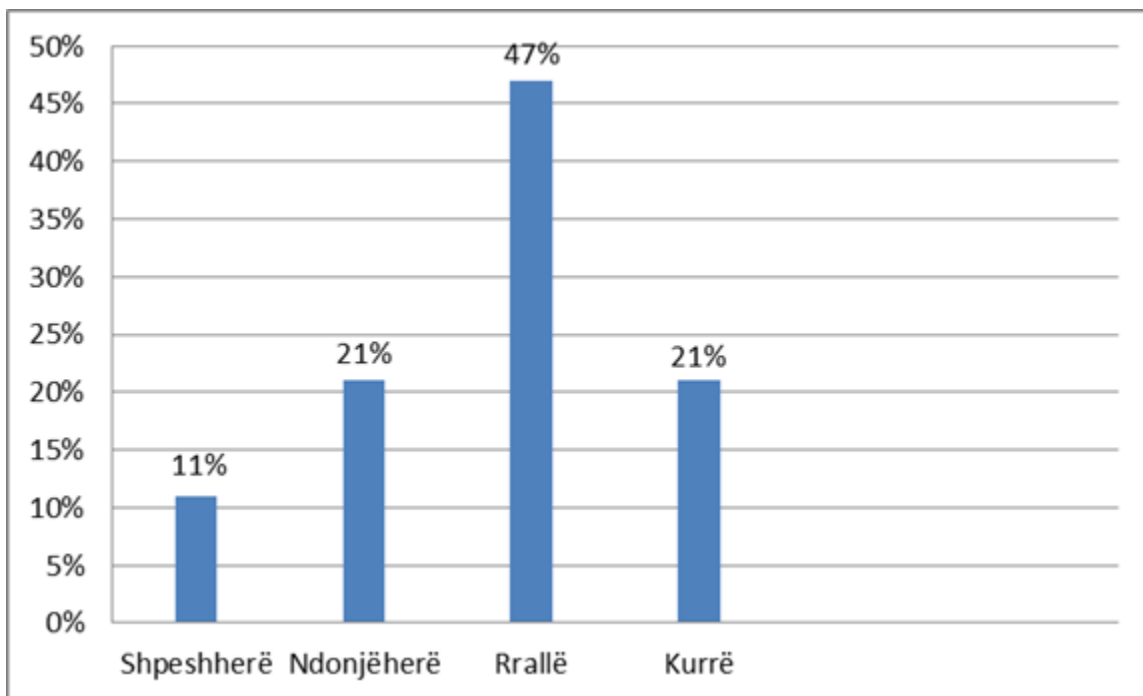
Vlen të theksohet se për t’ju përgjigjur kësaj pyetje të anketuarit mund të zgjidhnin më shumë se një alternativë.

Figurë 12 Burimet e zhurmës

4.7 Reagimi qytetar ndaj zhurmës

Problemet me zhurmën mund të zgjidhen në mënyrë formale dhe joformale; vëranërisht ato që përfshijnë fqinjët, mund të zgjidhen në mënyrë joformale. Ndërsa në mënyrë formale kjo arrihet duke u ankuar. Nga rezultatet e anketës shohim se indiferent ndaj ankesave janë vetëm 21% e të anketuarve, ndërkohë që pjesa tjetër janë ankuar qoftë edhe rrallë. Ata që nuk janë ankuar asnjëherë nuk e kanë bërë këtë për arsye se nuk ndihen të shqetësuar apo nuk kanë besim se do të gjejnë zgjidhje, por ka edhe nga ata që nuk grupohen dot apo nuk duan të krijojnë konflikte.

Figurë 13 Sa të shpeshta janë ankesat qytetare drejtuar organeve vendore

4.8 Vendime dhe rregullore

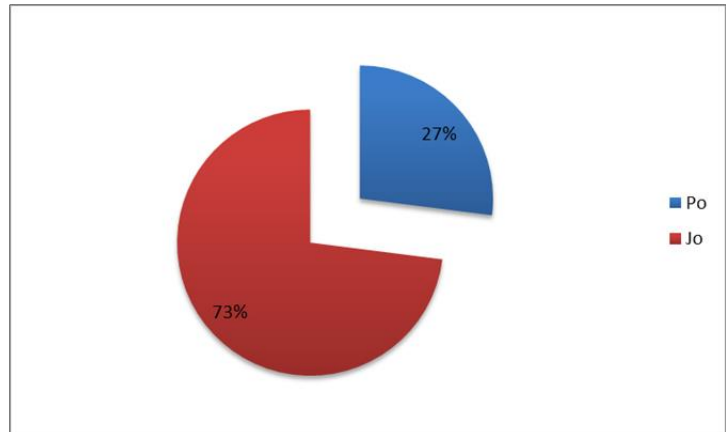
Standardet e nivelit të zhurmës, për përdorimin në mjedis të pajisjeve, edhe pse janë miratuar, mungojnë ende aktet nënligjore dhe kapaciteti zbatues është i dobët.

Bashkia Himarë referuar ligjit të zhurmave, ka detyrimin e përgatitjes dhe miratimit të:

- Planit vendor të veprimit për zhurmën;

- Procesit të hartëzimit të zhurmës.
- Shpalljes së zonave të qeta, në një mjedis të banuar apo në një mjedis të hapur, si dhe vendosjen e kufizimeve të tjera për zhurmën, në përputhje me planin vendor të veprimit.

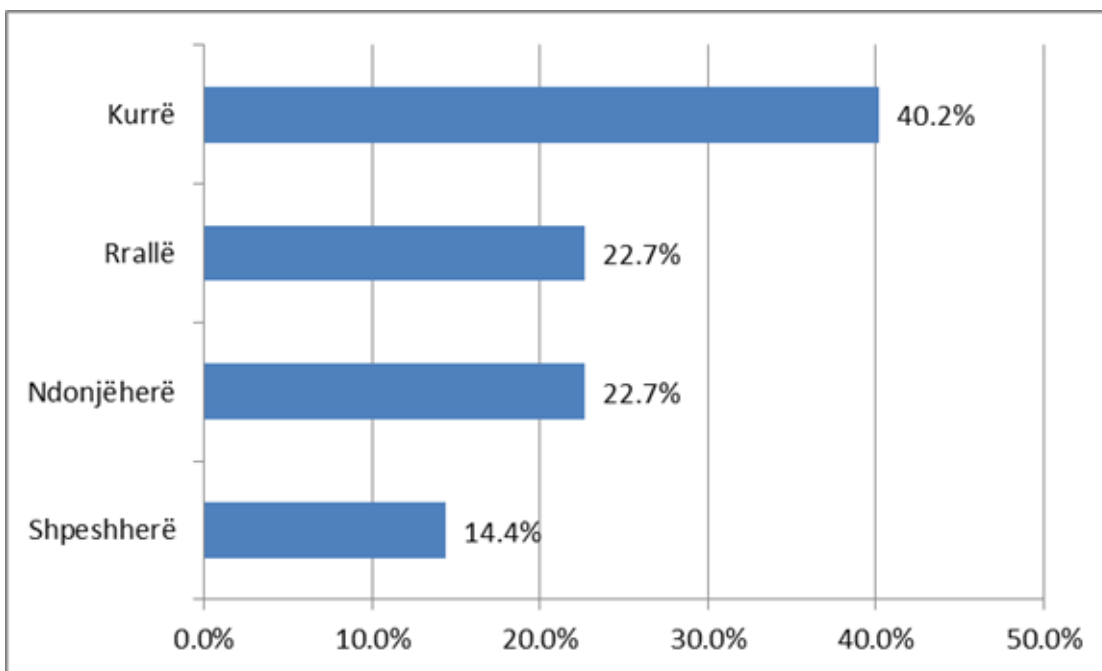
Referuar rezultatit të anketës sonë 27% e të anketuarve janë në djeni se ka një rregullore nga bashkia Himarë mbi ndotjen akustike dhe 73% e tyre nuk e njohin këtë fakt.

Figurë 14 A kanë informacion për rregulloren e ndotjes akustike qytetarët

4.9 Roli i medias

Zhurma është një nga ndotësit më të mëdhenj në qytetet moderne. Për minimizimin e saj duhet të bëhen bashkë të gjithë aktorët që mund të bëjnë ndryshimin, pasi shpesh rreziku prej ndotjes akustike neglizhohet. Nga rezultatet e anketës shihet një përfshirje e ulët e medias në raportimin e kësaj gjendjeje.

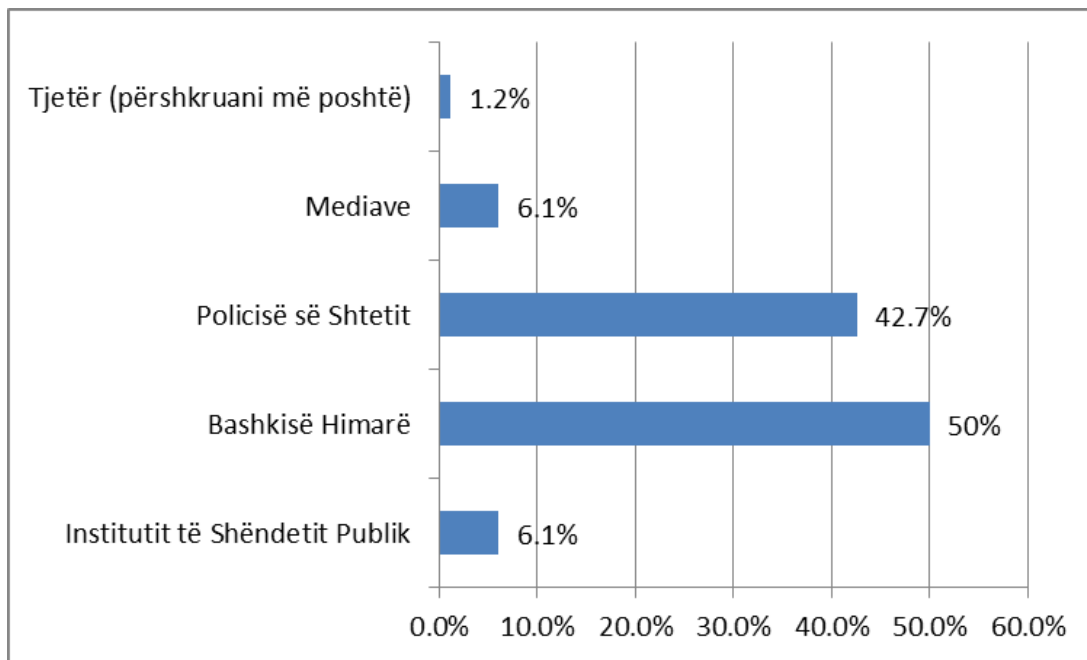

Figurë 15 Raportimi në media i problemit të zhurmës

4.10 Roli i institucioneve

Institucionet përgjegjëse për menaxhimin e zhurmave në mjedis janë Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe Bashkia Himarë. Institucioni kryesor që ka për detyrë vlerësimin e ndikimit të zhurmave në shëndetin e popullatës është Instituti i Shëndetit Publik.

Si rezultat i ndotjes akustike qytetarët himariotë i kanë drejtuar ankesat e tyre pranë institucioneve kompetente për marrjen e masave për minimizimin e saj. Numri më i madh i tyre (50%) janë ankuar pranë Bashkisë Himarë dhe 42.7% pranë Policisë së Shtetit. Më pak janë ankuar pranë Institutit të Shëndetit Publik dhe mediave. Ata qytetarë që kanë zgjedhur alternativën tjetër janë ata të cilët kanë shkuar dhe janë ankuar pranë burimit të zhurmës.

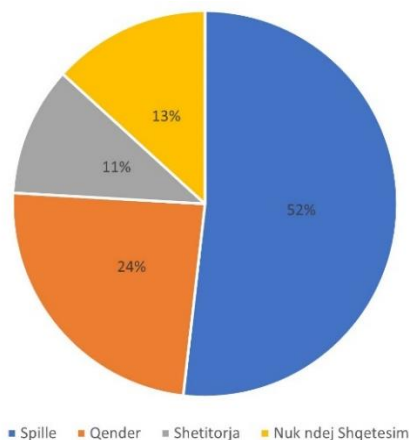
Figurë 16 Perceptimi qytetar në lidhje me rolin e institucioneve në menaxhimin e zhurmës

A kanë vepruar institucionet kompetente ndaj ankesave për zhurmën?

Rezultatet e kësaj pyetje janë të lidhura ngushtë dhe me mungesën e besimit që kanë qytetarët për tu ankuar, sepse 78% e tyre janë shprehur se: nuk ka një veprim nga ana e institucioneve pasi ata janë ankuar.

4.11 Zonat më të zhurmshme

Përgjatë sezonit të verës sipas qytetarëve himariotë zona më e zhurmshme është Spilleja (52%), Qendër (24%) dhe më pak zona e shëtitorës dhe plazhit (13%). Duke qenë se njerëz të ndryshëm përgjigjen ndryshe ndaj stimulit të zhurmës, 11% e qytetarëve nuk ndiejnë shqetësim.

Figurë 17 Zonat më të zhurmshme

1

Aktualisht nuk janë ndërmarrë ende masa konkrete për rregullimin dhe monitorimin e zhurmave në Bashkinë Himarë.

Figurë 18 Burimet e ndotjes

¹ <https://medico-labs.com/en/articles/causes-of-noise-pollution-and-its-effects-on-health/>

5. KONKLUZIONE DHE REKOMANDIME

Nga analiza rezulton se nivelet e zhurmës në qytetin e Himarës, kryesisht gjatë sezonit të verës janë dukshëm të larta (ditë-natë) sidomos në rrugët me rëndësi më të madhe funksionale brenda qytetit; zonat ku operojnë biznese sezonale në funksion të turistëve si dhe pranë kantierëve të ndërtimit (aktive sidomos përpara fillimit të sezonit).

Duke supozuar që sezoni turistik ka ardhur në rritje, mund të thuhet se popullsia rezidente është e ekspozuar ndaj efekteve të dëmshme të zhurmës si në aspektin e cilësisë së jetës ashtu edhe në mirëqenien psikofizike. Nga analizimi i pyetësorit doli qartë sesi gjendja e shqetësimit, brenda popullatës së ekspozuar, është proporcionale me nivelet e pranishme të zhurmës dhe se trafiku i automjeteve, ndërtimet dhe aktivitetet rekreative sezonale janë burimi kryesor i këtij shqetësimi në qytet. Si përfundim, anketimi konfirmoi një klimë akustike urbane jo të shëndetshme, në të cilën mijëra njerëz detyrohen të zhyten çdo ditë për shkak se jetojnë aty dhe se personat përgjegjës ende nuk kanë marrë masa për të zbutur këtë klimë.

Për të kontribuar në uljen e zhurmës në sektorin e transportit, institucionet duhet të krijojnë kushte të favorshme për reduktimin e përdorimit të automjeteve private dhe përdorimin e transportit publik dhe në reduktimin e trafikut. Institucionet përgjegjëse duhet të jenë një instrument thelbësor në rregullimin e aktiviteteve tregtare të zhurmshme, si: sheshe ndërtimi ose aktivitete sezonale në funksion të turizmit (bare/klube, restorante, dyqane).

Bazuar në të dhënat e grumbulluara nga pyetësi, bisedat konsultuese me strukturat e pushtetit vendor dhe kuadri rregullator përkatës, organizatat partnere në projekt i rekomandojnë Bashkisë Himarë të marrë masa për përgatitjen dhe miratimin e:

- **Planit vendor të veprimit për zhurmën**, duke u konsultuar me organizatat e shoqërisë civile dhe publikun e gjerë (bazuar në rezultatet e projektit mbi identifikimin e zonave me nivele të larta të zhurmës), me qëllim parandalimin dhe zvogëlimin e zhurmës mjedisore aty ku është e nevojshme dhe veçanërisht aty ku nivelet e ekspozimit mund të nxisin efekte të dëmshme në shëndetin e njeriut.

- **Procesit të hartëzimit të zhurmës**, duke realizuar monitorimin periodik të zhurmave nga institucionet përgjegjëse në të gjithë teritorin e bashkisë; evidentuar zonat të cilat tejkalojnë standardet e lejuara dhe të pasqyrohen në harta, të cilat do të shërbejnë si mjete për orjentimin e eksperteve të bashkisë mbi zonat problematike dhe llojin e masave që duhen ndërmarrë.
- **Shpallja e Zonave të qeta, një vend të hapur në natyrë²**, si një zonë, e përcaktuar dhe e përkufizuar nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, në bashkëpunim me organet e pushtetit vendor, si një zone që nuk ekspozohet kundrejt zhurmave të trafikut, industrisë ose veprimtarive të tjera.
- **Vendosjes dhe zbatimit të orareve kufizuese për ushtrimin e veprimtarisë për aktivitete që janë burim ndotje** akustike në zona rezidenciale. Vendosjen e tabelave sinjalizuese në zonat me ndotje të lartë akustike.
- **Informimi i publikut në lidhje me nivelin e zhurmave dhe efektet e tij.**
- **Planit të monitorimit të objekteve të ndërtimit dhe rikonstruksion ndërtesash, për banim apo veprimtari të tjera ekonomike e shoqërore**, të cilat sipas ligjit duhet të projektohen dhe realizohen në mënyrë të tillë që zhurma në brendësi apo në afërsi të saj, të jetë brenda nivelit kufi³.

² Ligj Nr.9774, datë 12.7.2007 Për vlerësimin dhe administrimin e zhurmës në mjedis.

³ Legjislacioni shqiptar përcakton nivelet kufi të zhurmës për mjedise të caktuara, të cilat janë konform Vlerave Udhëzuese të Organizatës Botërore të Shëndetit (OBSh). Gjatë ditës 55DB dhe gjatë natës 45 Db.

6. REFERENCA

- <http://ama.gov.al/wp-content/uploads/2015/04/Popullsia-sipas-ndarjes-administrative-ne-fuqi-.pdf>
- <https://himara.gov.al/>
- <https://panel-klsh.almotech.co/storage/phpM4tYFo.pdf>
- <http://www.instat.gov.al/>

ⁱ Directive 2002/49/EC of the European Parliament and of the Council of 25 June 2002 relating to the assessment and management of environmental noise - Declaration by the Commission in the Conciliation Committee on the Directive relating to the assessment and management of environmental noise